

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Ivonou Šubrtovou ve věci

žalobce: **V. Š.**
zastoupen JUDr. Martinem Knobem, advokátem
se sídlem Denisova 585, 506 01 Jičín

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
se sídlem Křížová 25, 225 08 Praha

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 30. 3. 2021, č. j. X, o invalidní důchod,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalovaná (dále také jen „ČSSZ“) rozhodnutím ze dne 7. 7. 2020, č. j. X (dále také jen „*prvoinstanční rozhodnutí*“), zamítla žádost žalobce o invalidní důchod pro nesplnění podmínek § 38 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zdp“), a s přihlédnutím k článkům 40 a 45 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 (dále jen „*nařízení č. 883/2004*“), s odůvodněním, že podle posudku Okresní správy sociálního zabezpečení (dále jen

- „OSSZ“) Karlovy Vary ze dne 10. 6. 2020 byl žalobce uznán od 4. 8. 2019 invalidním, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla jeho pracovní schopnosti o 45%, ale nezískal potřebnou dobu pojištění pro nárok na invalidní důchod. V rozhodném období před vznikem invalidity od 4. 8. 2009 do 3. 8. 2019 získal pouze 1 rok a 146 dnů pojištění a v rozhodném období od 4. 8. 1999 do 3. 8. 2019 získal pouze 3 roky a 8 dnů pojištění. Nedílnou součástí rozhodnutí je osobní list důchodového pojištění (dále jen „*OLDP*“) ze dne 29. 6. 2020 s uvedením všech žalobcem získaných a žalovanou evidovaných dob pojištění.
2. Proti tomuto rozhodnutí brojil žalobce námitkami. Rozporoval datum vzniku invalidity, které by podle něj mělo být od 28. 2. 2018 (po onkologické operaci), tak jak bylo stanoveno příslušným úřadem v Německu. Absentuje rovněž datum podání žádosti o důchod v Německu (8. 7. 2018). Namítl, že žalovaná vydala rozhodnutí, aniž by obdržela formulář E 213, který obsahuje doby pojištění v Německu a posudek tamější lékařské posudkové komise. Dále uvedl, že mu nebyla započtena doba, kterou strávil ve vězení v České republice a v Německu. K dobám pojištění v *OLDP* namítl, že v ČR má započteny pouze dny, zatímco v Německu celé měsíce, i když se jedná jen o zlomek měsíce. Nebyla mu započtena doba, kterou strávil v ochranném psychiatrickém léčení v Německu (asi od 30. 3. 2004 do 1. 3. 2007). Dále se domnívá, že vznik invalidity by se měl počítat ode dne, kdy utrpěl frakturu hrudní páteře (asi říjen 2012), neboť dle posudku OSSZ ze dne 10. 6. 2020 je toto zranění uvedeno jako hlavní příčina jeho invalidity. Žádá proto o přiznání invalidního důchodu od října 2012.
3. Rozhodnutím ze dne 30. 3. 2021, č. j. X (dále jen „*napadené rozhodnutí*“) žalovaná zamítla námitky žalobce a potvrdila prvoinstanční rozhodnutí. Uvedla, že přezkoumala napadené rozhodnutí v plném rozsahu, zabývala se námitkami žalobce a posoudila invaliditu žalobce dle § 5 písm. i) a § 8 odst. 9 zákona č. 582/1991 Sb. o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, na základě dostačující a aktuální zdravotní dokumentace. Žalovaná v rozhodnutí vyjmenovala, z jakých odborných lékařských nálezů lékař Lékařské posudkové služby České správy sociálního zabezpečení pracoviště pro námitkové řízení Plzeň (dále také jen „*lékař ČSSZ*“) při novém posouzení zdravotního stavu žalobce ve svém posudku ze dne 24. 9. 2020 vycházel, včetně skutkových zjištění – diagnostický souhrn onemocnění žalobce (viz strana 2 napadeného rozhodnutí) se závěrem, že rozhodující příčinou jeho dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu s nejvýznamnějším dopadem na pokles jeho pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v **kapitole V** (duševní poruchy a poruchy chování), **položce 7b** (poruchy osobnosti; středně těžké postižení, stavy s podstatným narušením pracovního a společenského fungování, závažné maladaptivní chování, opakované situační dekompenzace) přílohy k vyhlášce Ministerstva práce a sociálních věcí č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „*vyhláška č. 359/2009 Sb.*“), pro které stanovil míru poklesu pracovní schopnosti ve výši **45%**, která se ve smyslu § 3 a 4 citované vyhlášky nemění. Jedná se o invaliditu prvního stupně dle § 39 odst. 2 písm. a) zdp. Rozhodujícím zdravotním postižením žalobce je dle uvedeného posouzení smíšená porucha osobnosti (osobnost emočně nestabilní, impulsivního typu a osobnost dissociativní), smíšená úzkostná a depresivní porucha. Dalšími zdravotními postižením jsou syndrom chronické bolesti, na neurostimulaci; syndrom závislosti na opioidních analgetikách, kanabinoidech; komplex nežádoucích účinků nadužívání v souvislosti s užitím alkoholu; vertebrogenní algický syndrom krční a bederní páteře; stav po prosté nefrektomii vlevo pro renální karcinom v roce 2018 (stav je stabilizován,

v remisi); stav po starší fraktuře Th 12. Datum vzniku invalidity stanovil lékař ČSSZ ve shodě s lékařem OSSZ od 4. 8. 2019. Dále odůvodnil, že rozhodujícím zdravotním postižením není fraktura páteře, toto onemocnění je v diagnostickém souhrnu uvedeno avšak s tím, že posudkově méně významnou měrou se podílí na dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu žalobce.

4. K námitce žalobce ohledně posouzení jeho zdravotního stavu v Německu žalovaná konstatovala, že pro Českou republiku nebyla v příloze VII nařízení č. 883/2004 uznána žádná shoda s předpisy jiných členských států ve věci podmínek vztahujících se na stupeň invalidity ve smyslu článku 46 odst. 3 nařízení č. 883/2004, proto posouzení zdravotního stavu pro účely stanovení stupně invalidity bylo provedeno výhradně podle českých právních předpisů (dle § 39 zdp). Není proto podstatné s jakým výsledkem a od kterého dne byl zdravotní stav žalobce posouzen v Německu. Žalovaná tak dospěla k závěru, že posudkový závěr OSSZ Karlovy Vary ze dne 10. 6. 2020 lze jako správný potvrdit, neboť nebyl prokázán jiný stupeň invalidity ani dřívější datum vzniku. Od data vzniku invalidity se odvíjí stanovení rozhodného období, v němž se zkoumá získání potřebné doby pojištění pro vznik nároku na invalidní důchod. Žalovaná proto přezkoumala a zhodnotila veškerou žalobcem získanou dobu pojištění dle kritérií uvedených v § 40 zdp (viz strana 4-5 napadeného rozhodnutí) a dospěla k závěru, že podmínku zákonem stanovené doby pojištění žalobce nesplnil, a proto mu nárok na invalidní důchod nevznikl [§ 38 písm. a) zdp]. Dále odkázala na § 5 odst. 1 písm. l) zdp podle kterého jsou pojištění při splnění podmínek stanovených v tomto zákoně účastny osoby ve výkonu trestu odnětí svobody zařazené do práce a osoby ve výkonu zabezpečovací detence zařazené do práce. K námitce žalobce, že mu nebyla započtena doba pojištění, kterou strávil ve vězení v České republice, žalovaná kontaktovala Vězeňskou službu ČR k prošetření doby zařazení žalobce do práce ve věznicích Plzeň, Horní Slavkov a Valdice a ve vazebních věznicích Bělušice, Plzeň a Ostrov nad Ohří (viz strana 4 a 5 napadeného rozhodnutí) s tím, že mu nově do OLDP ze dne 11. 2. 2021, který je součástí napadeného rozhodnutí, byla započtena doba pojištění v roce 1988 221 dnů, v roce 1989 365 dnů a v roce 1990 3 dny. Ani po tomto zápočtu však potřebnou dobu pojištění nezískal.
5. K tomu žalovaná uvedla, že podle ustanovení § 40 odst. 1 písm. f) zdp činí potřebná doba pojištění pro nárok na invalidní důchod u pojištěnce ve věku nad 28 let pět roků. Podle § 40 odst. 2 citovaného zákona se potřebná doba pojištění pro nárok na invalidní důchod zjišťuje z období před vznikem invalidity a jde-li o pojištěnce ve věku nad 28 let, z posledních deseti roků před vznikem invalidity. Dále citované ustanovení zákona upravuje, že u pojištěnce staršího 38 let se podmínka potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod považuje za splněnou též, byla-li tato doba získána v období posledních 20 let před vznikem invalidity; potřebná doba pojištění přitom činí 10 roků.
6. Žalobce při posouzení získání potřebné doby pojištění pěti roků v posledních deseti letech před vznikem invalidity získal pouze **1 rok a 176 dnů** doby pojištění a při posouzení získání potřebné doby pojištění deseti roků v posledních dvaceti letech před vznikem invalidity získal pouze **3 roky a 38 dnů doby pojištění**.
7. Dále žalovaná uvedla, že prošetřila dobu pojištění žalobce v Německu s výslovnou žádostí o hodnocení doby v ochranném psychiatrickém léčení (k námitce žalobce) a se žádostí o nový formulář E 205, na kterém bude potvrzena veškerá doba pojištění. Vzhledem ke skutečnosti, že německý nositel pojištění dobu pojištění žalobce v období od 30. 3. 2004 do 1. 3. 2007, kdy měl být dle svého tvrzení v ochranném léčení,

nepotvrdil, nemohla mu uvedenou dobu započítat. Žalovaná žalobci započítala německým nositelem pojištění nově doloženou dobu od 1. 11. 2017 do 30. 11. 2017 a 2 dny v prosinci 2017. Ani po tomto zápočtu žalobce potřebnou dobu pojištění dle výše citovaných ustanovení nezískal a nárok na invalidní důchod mu nevznikl. Žalovaná proto námitky jako nedůvodné zamítla a prvoinstanční rozhodnutí jako správné potvrdila.

II. Obsah žaloby

8. Žalobce má za to, že splňuje podmínky nároku na invalidní důchod, neboť je invalidním a získal potřebnou dobu pojištění. Dle jeho názoru žalovaná nesprávně aplikovala čl. 46 nařízení č. 883/2004. Žalobce v tomto směru poukazuje na základní zásadu, a to sčítání dob pojištění. Uvedl, že dne 5. 7. 2018 podal žádost o invalidní důchod k Deutsche Rentenversicherung. Orgány sociálního zabezpečení Německé spolkové republiky mu přiznaly invaliditu 60 stupňů. Namítá, že ze strany žalované tak došlo k pochybení při zjišťování úplného stavu věci. Žalovaná si počínala výrazně nedbale při posuzování doby pojištění za období pobytu žalobce v ochranném psychiatrickém léčení v Německu.
9. Žalobce poukázal na koordinaci sociálního zabezpečení v rámci Evropské unie, která je založena na čtyřech základních principech, které pro migrující pracovníky znamenají následující: 1) podle Principu rovného zacházení podléhají migrující osoby na území členských států stejným povinnostem a užívají stejných výhod jako státní příslušníci dotyčného státu; 2) na základě Principu aplikace právního řádu jediného státu by nemělo dojít k situaci, že by migrující osoba podléhala právním předpisům více států, nebo naopak nebyla pojištěna vůbec. Obecně platí, že se uplatňuje legislativa země, kde zaměstnaná osoba pracuje, nebo osoba samostatně výdělečně činná vykonává výdělečnou činnost; 3) Princip sčítání dob pojištění se využívá v případech, kdy člověk stráví část svého pracovního života v jednom členském státě a část v jiném, a zároveň nesplní předepsanou dobu pro nárok na dávku v některém z nich. Koordinační nařízení zakotvují ustanovení, která umožňují pro získání nároku na dávky, přihlédnout i k dobám pojištění získaným v jiných členských státech; 4) Princip zachování nabytých práv umožňuje, aby dávky sociálního zabezpečení byly vypláceny oprávněné osobě i mimo území členského státu, kde na ně vznikl nárok.
10. Vzhledem k tomu, že žalovaná v daném případě porušila především princip sčítání dob pojištění a také princip zachování nabytých práv, na kterých stojí koordinace sociálního zabezpečení v rámci Evropské unie, považuje žalobce napadené rozhodnutí za nesprávné. Navrhl, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalované

11. Žalovaná ve svém vyjádření k žalobě zopakovala, že žalobce sice splnil podmínku invalidity, ale nesplnil druhou z nutných podmínek pro vznik nároku na invalidní důchod (§ 38 zdp), a to získání potřebné doby pojištění dle kritérií uvedených v § 40 odst. 1 a 2 zdp. V žádném z úseků vymezených danými ustanoveními žalobce potřebnou dobu nezískal. V této souvislosti žalovaná poukázala na to, že žalobce v podané žalobě pouze obecně proklamuje bezesporné získání potřebné doby pojištění a přitom se paradoxně v březnu tohoto roku obrátil na ministra práce a sociálních věcí, aby mu nedostatek doby pojištění ve smyslu § 4 odst. 3 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, prominul.

12. Odkázala na odůvodnění napadeného rozhodnutí, v němž se vypořádala s požadavkem žalobce na zápočet doby strávené v ochranném léčení v Německu, kdy německý nositel pojištění tuto dobu nepotvrdil. Žalovaná nijak neporušila unijní předpisy. Nadto žalobce nepředložil jediný důkaz zpochybňující zjištěný skutkový stav.
13. K namítanému porušení čl. 46 odst. 3 nařízení č. 883/2004 ve vztahu k 60% úbytku žalobcovy pracovní schopnosti zkonstatovanému institucí jiného členského státu by bylo takové rozhodnutí závazné, byla-li by v příloze VII potvrzena shoda mezi právními předpisy o podmínkách týkajících se stupňů invalidity. Tak tomu v projednávaném případě není, proto případný úkon orgánu sociálního zabezpečení Spolkové republiky Německo, navíc z roku 2018, nezavazuje český orgán sociálního zabezpečení. Přesto však, jak je patrné z rekapitulace podkladů v obsahu posudku o invaliditě z námitkového řízení, k zohlednění lékařských nálezů německých lékařů došlo, tedy žalovaná postupovala v duchu koordinace. Navrhla zamítnutí žaloby.

III. Vyjádření žalobce

14. Žalobce ve svém dalším vyjádření učiněném prostřednictvím svého zástupce opětovně poukázal na nařízení č. 883/2004 a nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení č. 883/2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení s tím, že dle nich je stanovení invalidity a určení jejího stupně podle vnitrostátních právních předpisů institucí jednoho členského státu závazné pro instituce jiného členského státu, a dále poukázal na zásadu sčítání dob pojištění.
15. Předložil rozhodnutí Bavorského střediska pro rodinu a sociální věci ze dne 28. 2. 2018, ze kterého vyplývá, že žalobce si podal dne 23. 1. 2018 žádost o potvrzení invalidity. V reakci na tuto žádost byla zjištěna invalidita v rozsahu 60 stupňů. Dále předložil kopii OLDP ze dne 11. 2. 2021 a 2 výpisy s dobami pojištění v německém jazyce (ze dne 17. 1. 2019 a 21. 12. 2019).

IV. Jednání soudu

16. Při jednání soudu zástupci účastníků odkázali na svá písemná podání. Soud provedl důkaz právním zástupcem žalobce zaslanými listinami (viz část III. tohoto rozsudku). Zástupce žalobce k dotazu soudu potvrdil, že v případě listin v německém jazyce se jedná o shrnutí žalobcem získaných dob pojištění, které jsou již ve správním spisu žalované založeny. Nejedná se o potvrzení nových dosud nezhodnocených dob pojištění. Listina ze dne 28. 2. 2018 je rovněž ve správním spisu založena.
17. Žalobce se v rámci svého účastnického výslechu vyjádřil k operaci ledviny pro karcinom v Německu v roce 2018 a k průběhu léčení. Uvedl, že po operaci ho navštívila sociální pracovnice, s tím, že má nárok na invalidní důchod, a že vše zařídí. V Norimberku s ním 5. 7. 2018 sepsali žádost o invalidní důchod, bylo mu stanoveno 60 stupňů s platností do roku 2023. Mělo by to být respektováno i ze strany České republiky. Uvedl, že někdy v roce 2018 a 2019 byl v ČR, písemně i telefonicky v této věci kontaktoval ČSSZ, aby si vyžádala jeho dokumenty z Německa, ale nic se nedělo. Potom byl v ČR ve vazbě. Měl přeloženou zdravotní dokumentaci z Německa a v roce 2019 si požádal o invalidní důchod. Nesouhlasí s tím, že v roce 2018 nebyl jeho zdravotní stav dlouhodobě nepříznivý. V Německu uznaná invalidita od operace ledviny by měla být pro ČR závazná.

18. Zástupce žalobce uvedl, že za datum vzniku invalidity by měl být stanoven den 28. 2. 2018.
19. Pověřená pracovnice žalované uvedla, že v nyní posuzovaném případě nelze postupovat dle čl. 46 odst. 3 nařízení č. 883/2004, tedy nelze přebírat rozhodnutí o posouzení invalidity z Německa, neboť Česká republika není uvedena v příloze VII tohoto nařízení. Dle této přílohy si pouze 3 státy (Belgie, Francie a Itálie) mezi sebou navzájem rozhodnutí o stanovení stupně invalidity uznávají a předávají. Proto posouzení zdravotního stavu žalobce pro účely stanovení stupně invalidity bylo provedeno dle vnitrostátních předpisů. Ke zhodnocení doby pojištění uvedla, že doby pojištění z Německa, které žalobce doložil, jsou uvedeny na formuláři E 205, do něhož všechny státy EU potvrzují doby pojištění a ČR je žalobci zohlednila. Potvrdila rovněž, že ČR vykazuje dny pojištění v tzv. deninách (tj. za jednotlivé dny pojištění), zatímco Německo vykazuje dobu v měsících, i pokud se jedná o dny pojištění jen za část měsíce. Doba pojištění z Německa byla žalobci započtena jako celý měsíc, jak je zřejmé z OLDP ze dne 11. 2. 2021.
20. Zástupci účastníků přednesli své závěrečné návrhy v souladu s učiněnými písemnými podáními.

V. Skutkové a právní závěry krajského soudu

21. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů v řízení podle části třetí hlavy první a druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s“), **žalobu důvodnou neshledal.**
22. Z obsahu předloženého správního spisu vyplývá, že zdravotní stav žalobce byl k jeho žádosti o invalidní důchod (ze dne 6. 5. 2020) posouzen lékařem OSSZ Karlovy Vary dne 10. 6. 2020 se závěrem, že je invalidní. Jedná se o invaliditu prvního stupně dle § 39 odst. 2 písm. a) zdp (pro rozhodující zdravotní postižení dle kapitoly V, položky 7b přílohy k vyhlášce č. 359/2009 s konečnou mírou poklesu pracovní schopnosti 45%) s datem vzniku invalidity od 4. 8. 2019.
23. Prvoinstančním rozhodnutím ze dne 7. 7. 2020 byla žádost žalobce o invalidní důchod zamítnuta, neboť nesplnil podmínku potřebné doby pojištění pro vznik nároku na invalidní důchod. Součástí tohoto rozhodnutí je osobní list důchodového pojištění ze dne 29. 6. 2020, v němž jsou uvedeny veškeré žalobcem získané doby pojištění.
24. Proti uvedenému rozhodnutí podal žalobce námitky. V rámci námitkového řízení byl přezkoumán jeho zdravotní stav posudkem lékaře ČSSZ ze dne 24. 9. 2020 a potvrzen posudkový závěr lékaře OSSZ Karlovy Vary ze dne 10. 6. 2020 (viz část I. tohoto rozsudku).
25. Žalovaná v rámci námitkového řízení přezkoumala a zhodnotila žalobci veškerou dobu pojištění v rozhodném období (dle kritérií § 40 zdp), která byla žalobcem prokázána a doložena (dle listin založených ve správním spisu) a nově žalobci započetla do doby pojištění dobu zařazení do práce ve výkonu trestu odnětí svobody v letech 1988 až 1990 (viz výše), kterou zaznamenala do osobního listu důchodového pojištění ze dne 11. 2. 2021, který je nedílnou součástí žalobou napadeného rozhodnutí.
26. Vzhledem ke skutečnosti, že žalobce sporoval datum vzniku invalidity, požádal krajský soud Posudkovou komisi Ministerstva práce a sociálních věcí v Hradci Králové (dále také jen „PK MPSV“ nebo „PK“) o vypracování posudku o zdravotním stavu žalobce k datu

vydání napadeného rozhodnutí a stanovení data vzniku invalidity (§ 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů).

27. Posudek byl vyhotoven dne 10. 1. 2023 (před jednáním byl zaslán účastníkům k seznámení). Při jednání soud provedl důkaz uvedeným posudkem, z něhož zjistil, že posudková komise zasedala v řádném složení za účasti odborného lékaře z oboru psychiatrie, zdravotní stav žalobce hodnotila na podkladě spisové dokumentace OSSZ Karlovy Vary, LPS ČSSZ Plzeň, zdravotní dokumentace VTOS. Po vyhodnocení rozhodujících lékařských nálezů (v posudku citovaných) stanovila PK za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce s nejvýznamnějším dopadem na pokles jeho pracovní schopnosti ve shodě s lékařem OSSZ a lékařem ČSSZ smíšenou poruchu osobnosti (osobnost emočně nestabilní a impulsivní, dissociální). Procentní míru poklesu pracovní schopnosti PK stanovila podle kapitoly V, položky 7b přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb. na horní hranici 45%, která se ve smyslu § 3 cit. vyhlášky nemění. Odůvodnila, že datum vzniku invalidity stanovila rovněž shodně, a to datem souhrnné zprávy z Norimberku ze dne 4. 8. 2019, kde se poprvé jasně uvádí porucha osobnosti. Vzhledem k charakteru tohoto onemocnění nelze předpokládat zlepšení v čase. Dále uvedla, že v lednu 2018 byla žalobci provedena pravostranná nefrektomie pro tumor. Šlo o prosté odstranění pravé ledviny bez nutnosti jakékoliv další onkologické léčby. Tento stav je posudkově málo významný, odpovídal by hodnocení podle kapitoly II, oddílu A, položky 1a (5-10%) až 1b 15-25%) přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb. Dále odkázala na posudek lékaře ČSSZ ze dne 24. 9. 2020, který k žalobcově námitce ohledně v Německu stanového datu vzniku invalidity pro nefrektomii od 28. 2. 2018 uvedl, že se jednalo o stanovení žalobcovy dočasné pracovní neschopnosti a nikoli invalidity. K uvedenému zdravotnímu postižení PK uvedla, že v případě žalobce jde o člověka s jednou funkční ledvinou, proto je nutná opatrnost, a posudková komise to vyjádřila v pracovní rekomandaci v tom smyslu, že žalobce není schopen těžké práce, zvedání břemen. Dále se vyjádřila k páteřovým potížím, které jsou dle dokumentace bez neurologických příznaků a odpovídají kritériím dle kapitoly XIII, oddílu E, položky 1a (5%), maximálně 1b (10-20%) přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb. Další diagnózy jsou posudkově méně významné.

28. Krajský soud vycházel z následující právní úpravy.

29. Podle ustanovení § 38 zdp má pojištěnec nárok na invalidní důchod, jestliže nedosáhl věku 65 let a **stal se**

a) **invalidním a získal potřebnou dobu pojištění**, pokud nesplnil ke dni vzniku invalidity podmínky nároku na starobní důchod podle § 29, popřípadě, byl-li přiznán starobní důchod podle § 31, pokud nedosáhl důchodového věku, nebo

b) invalidním následkem pracovního úrazu.

Podle ustanovení § 39 odst. 1 zdp je pojištěnec invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %. Podle odst. 2 citovaného ustanovení, jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla a) nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně, b) nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně, c) nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně.

30. Procentní míry poklesu pracovní schopnosti jsou uvedeny v příloze k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (vyhláška o posuzování invalidity).
31. Podle ustanovení § 2 odst. 1 citované vyhlášky je pro stanovení procentní míry poklesu pracovní schopnosti nutné určit zdravotní postižení, která jsou příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pojištěnce, a jejich vliv na pokles pracovní schopnosti pojištěnce.
32. Je-li příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pojištěnce více zdravotních postižení, jednotlivé hodnoty procentní míry poklesu pracovní schopnosti stanovené pro jednotlivá zdravotní postižení se nesčítají; v tomto případě se určí, které zdravotní postižení je rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, a procentní míra poklesu pracovní schopnosti se stanoví podle tohoto zdravotního postižení se zřetelem k závažnosti vlivu ostatních zdravotních postižení na pokles pracovní schopnosti pojištěnce. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu se považuje takové zdravotní postižení, které má nejvýznamnější dopad na pokles pracovní schopnosti pojištěnce (§ 2 odst. 3 cit. vyhlášky).
33. V § 3 citované vyhlášky se uvádí: (1) V případě, že příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pojištěnce je více zdravotních postižení a v důsledku působení těchto zdravotních postižení je pokles pracovní schopnosti pojištěnce větší, než odpovídá horní hranici míry poklesu pracovní schopnosti určené podle rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, lze tuto horní hranici zvýšit až o 10 procentních bodů. (2) V případě, že dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav pojištěnce má takový vliv na jeho schopnost využívat dosažené vzdělání, zkušenosti a znalosti, na schopnost pokračovat v předchozí výdělečné činnosti nebo na schopnost rekvalifikace, že pokles pracovní schopnosti pojištěnce je větší, než odpovídá horní hranici míry poklesu pracovní schopnosti u příčiny, popřípadě rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, lze tuto horní hranici zvýšit až o 10 procentních bodů. (3) Zvýšení horní hranice míry poklesu pracovní schopnosti podle odstavců 1 a 2 nesmí v úhrnu převýšit 10 procentních bodů.
34. V § 4 citované vyhlášky se uvádí: (1) V případě, že dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav pojištěnce nemá vliv, popřípadě má jen nepodstatný vliv na schopnost pojištěnce využívat dosažené vzdělání, zkušenosti a znalosti a na schopnost pokračovat v předchozí výdělečné činnosti a v důsledku toho je pokles pracovní schopnosti pojištěnce menší, než odpovídá dolní hranici míry poklesu pracovní schopnosti u příčiny, popřípadě rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, lze tuto dolní hranici snížit až o 10 procentních bodů. (2) V případě, že dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav pojištěnce je stabilizovaný nebo pojištěnec je adaptován na své zdravotní postižení a v důsledku toho je pokles pracovní schopnosti pojištěnce menší, než odpovídá dolní hranici míry poklesu pracovní schopnosti u příčiny, popřípadě rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, lze tuto dolní hranici snížit až o 10 procentních bodů. (3) Snížení dolní hranice míry poklesu pracovní schopnosti podle odstavců 1 a 2 nesmí v úhrnu převýšit 10 procentních bodů.
35. Vzhledem k tomu, že žalobce získal některé doby pojištění v Německu, žalovaná při svém rozhodování přihlédla k nařízení č. 883/2004.

36. V čl. 40 (Pravidla pro přihlídnutí k zvláštnostem některých právních předpisů) je uvedeno: 1. Neexistuje-li v členském státě, kde se dotyčná osoba právě nalézá, žádné pojištění pro případ pracovních úrazů nebo nemocí z povolání, nebo existuje-li takové pojištění, ale není žádná instituce příslušná pro poskytování věcných dávek, poskytuje tyto dávky instituce místa bydliště nebo pobytu příslušná pro poskytování věcných dávek v nemoci. 2. Neexistuje-li žádné pojištění pro případy pracovních úrazů nebo nemocí z povolání v příslušném členském státě, ustanovení této kapitoly o věcných dávkách se přesto použijí na osobu, která má nárok na tyto dávky v nemoci, mateřství nebo rovnocenném otcovství podle právních předpisů příslušného členského státu, pokud dotyčná osoba utrpěla pracovní úraz nebo onemocněla nemocí z povolání během bydlení nebo pobytu v jiném členském státě. Náklady nese instituce příslušná pro věcné dávky podle právních předpisů příslušného členského státu. 3. Článek 5 se použije na příslušnou instituci členského státu, pokud jde o rovnocennost pracovních úrazů a nemocí z povolání, které nastaly nebo které byly následně potvrzeny podle právních předpisů jiného členského státu při hodnocení stupně pracovní neschopnosti, nároků na dávky nebo jejich výši za podmínky, že: a) nenáleží žádná náhrada za pracovní úraz nebo nemoc z povolání, které nastaly nebo které byly dříve potvrzeny podle uplatňovaných právních předpisů, a b) nenáleží žádná náhrada za pracovní úraz nebo nemoc z povolání, které nastaly nebo které byly následně potvrzeny podle právních předpisů jiného členského státu, podle kterých k pracovnímu úrazu nebo nemoci z povolání došlo nebo bylo potvrzeno, že k nim došlo.
37. V čl. 45 (Zvláštní ustanovení o sčítání dob) je uvedeno: Příslušná instituce členského státu, jehož právní předpisy podmiňují získání, zachování a obnovení nároku na dávky získáním dob pojištění nebo bydlení, použije v případě potřeby čl. 51 odst. 1 obdobně.
38. V čl. 46 odst. 3 je uvedeno: Rozhodnutí instituce členského státu o stupni invalidity žadatele je závazné pro instituci kteréhokoli jiného dotčeného členského státu, pokud je v příloze VII potvrzena shoda mezi právními předpisy těchto členských států o podmínkách týkajících se stupňů invalidity.
39. V příloze VII (Shoda mezi právními předpisy členských států v podmínkách vztahujících se ke stupni invalidity (čl. 46 odst. 3 nařízení) jsou uvedeny státy: Belgie, Francie a Itálie.
40. Rozhodnutí o nároku na invalidní důchod a stanovení stupně invalidity je závislé především na lékařském odborném posouzení. Posuzování míry poklesu pracovní schopnosti je otázkou medicínskou a soud si o této otázce nemůže učinit úsudek sám, neboť nemá odborné medicínské znalosti (srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 3. 2017, č. j. 8 Ads 180/2016 – 50, všechna zde citovaná rozhodnutí jsou dostupná na www.nssoud.cz). V rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 5. 2013, č. j. 6 Ads 11/2013-20, se uvádí: „*správní soud sám zdravotní stav žadatele o invalidní důchod nepřezkoumává. Nejsou-li namítány jiné vady řízení, správní soud v řízení o správní žalobě proti rozhodnutí orgánů sociálního zabezpečení ve věci invalidity a změny jejího stupně, resp. v řízení o kasační stížnosti proti rozhodnutí krajského soudu, ověřuje pouze to, zda posudek příslušné posudkové komise, o nějž se opírá správní rozhodnutí, je úplný a přesvědčivý (test úplnosti, přesvědčivosti a správnosti posudku), případně – namítal-li to žalobkyně – zda byla příslušná posudková komise řádně obsazena (test řádného složení posudkové komise).*“

41. Žalobce brojil proti posudkovému závěru ohledně stupně invalidity, a ohledně stanovení data vzniku invalidity. Domáhal se uznání invalidity 60 stupňů a stanovení data vzniku dnem 28. 2. 2018, jak mu dle jeho tvrzení byly stanoveny příslušným úřadem v Německu.
42. Krajský soud ve shodě se žalovanou dospěl k závěru, že vzhledem ke skutečnosti, že pro Českou republiku nebyla v Příloze VII nařízení č. 883/2004 uznána žádná shoda s předpisy jiných členských států ve věci podmínek vztahujících se na stupeň invalidity ve smyslu článku 46 odst. 3 nařízení č. 883/2004, bylo posouzení zdravotního stavu pro účely stanovení stupně invalidity zcela správně provedeno pouze podle českých právních předpisů (§ 39 zdp). Pro Českou republiku proto nebylo závazné ani právně relevantní to, s jakým výsledkem byla posouzena případná invalidita žalobce v Německu, ani to, od kterého dne. Nadto soud pro úplnost konstatuje, že k opakované námitce žalobce ohledně stanovení data vzniku invalidity (dnem 28. 2. 2018) se vyjádřil již lékař ČSSZ v námitkovém řízení ve svém posudku ze dne 24. 9. 2020, který uvedl, že k datu 28. 2. 2018 se jednalo o stav odpovídající dočasné pracovní neschopnosti, nikoli o invaliditu. Uvedl, že stav po nefrektomii pro karcinom v roce 2018 je stabilizován, v remisi, relaps či diseminace nádoru nebyly doloženy. Dále odůvodnil, že právní předpisy ČR nejsou totožné s německými, posudkově zdravotní stav pro toto onemocnění odpovídal dočasné pracovní neschopnosti s dlouhou dobou rekonvalescence. Žalobní námitka porušení unijních předpisů, zejména článku 46 odst. 3 nařízení č. 883/2004 není důvodná. Lékař ČSSZ rovněž uvedl (k alternativní námitce žalobce ohledně stanovení data invalidity od října 2012, kdy utrpěl frakturu páteře), že toto onemocnění je uvedeno v diagnostickém souhrnu jako další zdravotní postižení, nikoli jako rozhodující příčina dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce. PK MPSV posudkově zhodnotila páteřové potíže, které by dle hodnocení podle kapitoly XIII, oddílu E, položky 1a (5%), maximálně 1b (10-20%) přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb. neodpovídaly žádnému stupni invalidity.
43. Soud, který sám nemá odborné medicínské znalosti, vycházel při hodnocení důkazů z provedených odborných lékařských posouzení zdravotního stavu žalobce k datu vydání napadeného rozhodnutí, tak jak byl posouzen českými posudkovými orgány (viz výše citované posudky). Všechny posudkové orgány se shodly v posudkovém hodnocení a závěru, že k datu vydání napadeného rozhodnutí byl žalobce invalidní pro invaliditu prvního stupně dle § 39 odst. 12 písm. a) zdp, datum vzniku invalidity byl stanoven dnem 4. 8. 2019. Posudek PK MPSV v Hradci Králové ze dne 10. 1. 2023, který soud vzal za stěžejní důkaz v tomto přezkumném řízení, dle názoru soudu dostal požadavkům vyjádřeným v citovaném rozsudku Nejvyššího správního soudu. PK svůj posudkový závěr náležitě odůvodnila a soud nemá žádný důvod učiněné odborně medicínské závěry zpochybňovat.
44. Při posouzení předmětné věci proto krajský soud vycházel z toho, že žalobce je invalidní pro invaliditu prvního stupně ode dne 4. 8. 2019. Právě od tohoto data se odvíjí stanovení rozhodné doby pojištění, v níž se zkoumá, zda pojištěnec zákonem požadovanou dobu (tj. druhou zákonnou podmínku dle § 38 písm. a) zdp) pro vznik nároku na invalidní důchod splnil či nikoliv.
45. Podle § 40 odst. 1 zdp **činí potřebná doba pojištění pro nárok na invalidní důchod u pojištěnce ve věku** do 20 let méně než jeden rok, od 20 let do 22 let jeden rok, od 22 let

do 24 let dva roky, od 24 let do 26 let tři roky, od 26 let do 28 let čtyři roky a **nad 28 let pět roků.**

46. Podle odst. 2 citovaného ustanovení se potřebná doba pojištění pro nárok na invalidní důchod zjišťuje z období před vznikem invalidity, a **jde-li o pojištěnce ve věku nad 28 let, z posledních deseti roků před vznikem invalidity.** U pojištěnce staršího 38 let se podmínka potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod **považuje za splněnou též,** byla-li tato doba **získána v období posledních 20 let před vznikem invalidity; potřebná doba pojištění činí přitom 10 roků.** Podmínka potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod se považuje za splněnou též, byla-li tato doba získána v kterémkoliv období deseti roků dokončeném po vzniku invalidity.
47. Dle § 5 odst. 1 písm. l zdp platí, že pojištění jsou při splnění podmínek stanovených v tomto zákoně účastny osoby ve výkonu trestu odnětí svobody zařazené do práce a osoby ve výkonu zabezpečovací detence zařazené do práce. Žalovaná v námitkovém řízení dotazem na Vězeňskou službu ČR přezkoumala všechny doby případného zařazení žalobce do práce ve věznicích a nově žalobci do OLDP ze dne 11. 2. 2021, který je součástí napadeného rozhodnutí, započítala další dobu pojištění, která ani po tomto zápočtu nepostačuje k získání potřebné doby pojištění (viz část I. tohoto rozsudku).
48. Žalobce byl ke dni vzniku invalidity (4. 8. 2019) osobou starší 28 let, potřebná doba pojištění pro vznik nároku na invalidní důchod v jeho případě činí pět roků (§ 40 odst. 1 zdp).
49. Lze tedy posoudit získání potřebné doby pojištění pěti roků v posledních deseti letech před vznikem invalidity i získání potřebné doby pojištění deseti roků v posledních dvaceti letech před vznikem invalidity. Krajský soud v posuzovaném případě ve shodě se žalovanou dospěl k závěru, že v tzv. **prvním** rozhodném období pro vznik nároku na invalidní důchod, tj. v době od 4. 8. 2009 do 3. 8. 2019 žalobce získal **pouze 1 rok a 176 dnů** doby pojištění, místo potřebných pěti roků a v tzv. **druhém** rozhodném období pro vznik nároku na invalidní důchod tj. v době od 4. 8. 1999 do 3. 8. 2019 žalobce získal **pouze 3 roky** a 38 dnů doby pojištění, místo potřebných deseti roků. Žalobce soudu nedoložil ani hodnověrně neprokázal žádnou další dobu pojištění, která by dosud žalovanou nebyla zhodnocena. Důkazy, které soudu předložil, již jsou součástí správního spisu žalované a při svém rozhodování z nich vycházela.
50. Nad rámec výše uvedeného krajský soud konstatuje, že i pokud by zcela hypoteticky byl českými posudkovými orgány stanoven datum vzniku invalidity žalobce od 28. 2. 2018, tak z výše uvedeného přehledu žalobcem získaných dob pojištění je zřejmé, že by ani v nově stanoveném rozhodném období dle kritérií uvedených v § 40 odst. 2 zdp nezískal potřebnou dobu pojištění.
51. Krajský soud na tomto místě zdůrazňuje, že důkazní břemeno, tj. prokázání další doby pojištění leží zcela na žalobci, není na žalované či soudu, aby tyto skutečnosti zjišťovaly za žalobce. Z výše uvedeného je zřejmé, že žalobce dosud ani v jedné z možných variant nesplnil dobu pojištění 5 roků či 10 roků v příslušném rozhodném období. Žalobce nezískal zákonem požadovanou dobu pojištění pro vznik nároku na invalidní důchod, žalovaná proto nepochybila, pokud napadeným rozhodnutím námitky žalobce jako nedůvodné zamítla.

52. Protože žalobce nesplnil obě kumulativní podmínky dle ustanovení § 38 písm. a) zdp, nárok na invalidní důchod mu nevznikl.
53. Napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem, proto soud žalobu jako nedůvodnou zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).

VI. Náklady řízení

54. Výrok o náhradě nákladů řízení soud odůvodňuje ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s., když žalobce nebyl v řízení úspěšný a správnímu orgánu, který měl ve věci úspěch, toto právo nenáleží dle odst. 2 citovaného zákonného ustanovení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Hradec Králové 7. června 2023

JUDr. Ivona Šubrtová v. r.
samosoudkyně